

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TARİH - YL
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Yeniçağ'da Türkistan	TAR5045		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Tarih - YL - Lisansüstü (Yüz yüze)				
Amaç	Bu dersin amacı, 15. yüzyıldan 18. yüzyıl sonuna kadar Türkistan coğrafyasındaki siyasi, toplumsal ve kültürel gelişmeleri analiz etmektir. Timur İmparatorluğu sonrası hanlıkların ortaya çıkışı, bölgedeki güç dengeleri ve dış ilişkiler dersin temel inceleme alanlarıdır. Öğrencilerin, dönemin kaynaklarını eleştirel biçimde değerlendirmeleri ve Türkistan'ın tarihsel süreçteki dönüşümünü kavramaları hedeflenir. Ayrıca, bölgedeki İslamlaşma, şehirleşme, ekonomik faaliyetler ve kültürel etkileşimler derinlemesine incelenir. Ders sonunda öğrenciler, Yeniçağ'da Türkistan'ın tarihsel önemini ve etkilerini akademik düzeyde analiz edebilecek bilgi ve beceriye sahip olurlar.				
Ders İçeriği	"Yeniçağda Türkistan" dersi, 15. yüzyıldan 18. yüzyıl sonuna uzanan dönemde Türkistan bölgesinin siyasi, toplumsal ve kültürel gelişimini kapsamlı şekilde ele alır. İlk olarak, Timur İmparatorluğu'nun yıkılışı ve bunun ardından ortaya çıkan Buhara, Hive ve Hokand Hanlıkları gibi yeni siyasi oluşumlar incelenir. Hanlıklar arasındaki rekabet, ittifaklar ve bölgesel güç dengeleri, hem yerel hem de dış kaynakların ışığında değerlendirilir. Ders kapsamında, Safevi, Babür ve Osmanlı gibi komşu büyük imparatorluklarla olan ilişkiler, diplomatik temaslar ve ticari bağlantılar detaylandırılır. Bunun yanında, şehirleşme, tarım ve ticaretin bölge ekonomisindeki yeri, kervan yolları ve İpek Yolu'nun Türkistan'daki etkisi tartışılır. Toplumsal yapının dönüşümü, göçebe ve yerleşik topluluklar arasındaki ilişkiler, dini kurumlar ve eğitim faaliyetleri de dersin önemli başlıklarındandır. Timur sonrası dönemde sanat, mimari, edebiyat ve bilim alanlarındaki gelişmeler; medreseler, vakıflar ve kültürel miras örnekleriyle birlikte incelenir. Ders boyunca, çağdaş tarih yazımındaki tartışmalar, dönemin arşiv belgeleri, seyahatnameler ve yerel kronikler kullanılır. Öğrencilerden, belirli bir hanlık, şehir veya tema üzerine kaynak temelli araştırma raporu hazırlamaları beklenir. Dersin sonunda, Türkistan'ın Yeniçağ'daki dönüşümü ve bu süreçteki tarihsel aktörlerin rolü bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilir.				
Ders Veren	Doç. Dr. Seda YILMAZ WURGUN				
Ders Kaynakları	Zeki Velidi Togan, Bugünkü Türkili, Türkistan ve Yakın Tarihi, İstanbul: Enderun Yayınevi, 1981., Mehmet Saray, Rusya ve Türkistan Hanlıkları, Türk Tarih Kurumu Yayınları., Timur Kocaoglu, Türkistan: Rusya ve Çin Arasında, Ötügen Neşriyat.				

Hafta	Konu
1	Türk Dünyası Kavramı ve Coğrafyası
2	Özbek kavramı ve Özbeklerin ortaya çıkışı
3	Ebu'l-Hayr Han ve Özbeklerin Türkistan'a gelişi
4	Muhammed Şibani Han: Timurlular ve Safevilerle ilişkiler
5	Ubeydullah ve Nevruz Ahmed Han dönemleri
6	İskender Han ve II. Abdullah Han dönemleri
7	Özbeklerde hakimiyet anlayışı ve devlet teşkilatı
8	Özbeklerde askeri yapı ve mali organizasyon
9	ARASINAV
10	Kazak mefhumu ve Kazakların ortaya çıkışı
11	Kazak Hanlığının yükselme dönemi
12	Aktaban Şubrındı ve Kazak Hanlığı'nın parçalanması
13	Kazak Hanlığı'nda devlet teşkilatı ve askeri yapı
14	Kazak Hanlığı'nda idari ve mali yapı

Program Çıktıları

1	Lisansüstü eğitim sırasında öğrenci, tarihin yalnızca olayların ne zaman ve nasıl olduğunu inceleyen bir bilim dalı olmadığını, olaylar arasındaki ilişkilerin ve bu ilişkiler sonucu ortaya çıkan olguların tahlilini hedeflediğini öğrenmiştir. Bu sayede olayları değerlendirirken çeşitli tahlil ve tespitler yaparak, tarihi hadiselerle daha derinlemesine vakıf olunabileceğini bilir.
2	Sosyal bilimlerin sağladığı modern araştırma yöntemlerini uygulayarak çeşitli alanlarda özgün araştırmalar yapabilir. Bu araştırmalarında ana kaynaklara ulaşır, bunların sağladığı bilgileri değerlendirebilir.
3	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığını tayin edebilir.
4	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder.
5	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir.
6	Sahasıyla ilgi çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
7	Araştırmaları esnasında karşılaşılabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
8	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan, bunlara sadık kalır.
9	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur.
10	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar.
11	Ülkenin kültürel, medeni ve milli varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır.
12	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki, hem de insani anlamda güçlü tutar.
13	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir.
14	Tarih metodolojisini kullanarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Türkistan bölgesini coğrafi olarak tanıır.Özbeklerin kökenini kavrar. Kazakların kökenini ile Özbeklerin kökenini ilişkilendirir. Bölgede kurulan devletlerde hâkimiyet anlayışı, askeri, idari ve mali yapıyı çözümler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uzmanlık alanında araştırma, analiz ve kaynak tahlili yapabilme becerisi kazanma. Farklı disiplinlerle ortak çalışabilme yetkinliği kazanma.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ortalama Değer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgigetir/439753>